

Advocaten 'consiglieri' van georganiseerde criminaliteit

Citation for published version (APA):

Spronken, T. (1995). Advocaten 'consiglieri' van georganiseerde criminaliteit. *Delikt en Delinkwent*, 25(10), 1118-1119.

Document status and date:

Published: 01/01/1995

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

voorgestelde artikel 278 Sv wordt geregeld dat de verdachte die niet is verschenen, ter terechtzitting door zijn raadsman wordt *vertegenwoordigd*. Zowel de Nederlandse Orde van Advocaten als het Stafbureau van het Openbaar Ministerie hebben in het kader van hun advisering naar aanleiding van dit wetsvoorstel bezwaar gemaakt tegen deze vertegenwoordigingsconstructie, omdat de raadsman die de verdachte bijstaat niet tevens als vertegenwoordiger van de verdachte kan optreden. In dat geval zouden immers de door de raadsman afgelegde verklaringen als bewijsmiddel kunnen worden gebruikt ten bezware van de verdachte. Voorgesteld is dan ook in het nieuwe artikel 278 Sv het woord 'vertegenwoordigen' te vervangen door 'verdedigen'. Het Stafbureau van het Openbaar Ministerie is wel voorstander van een constructie dat de zitting waarbij de raadsman zijn afwezige cliënt verdedigt geldt als contradictoir, met alle daaraan gekoppelde rechtsgevolgen voor het aanwenden van rechtsmiddelen en executie van vonnissen. Deze constructie lijkt de hoge raad nu al te hanteren.

Het is in ieder geval duidelijk dat de raadsman goed zal moeten afwegen of hij daadwerkelijk bijstand zal verlenen aan zijn afwezige cliënt, als daaraan het gevolg kan worden verbonden dat hij door zijn verschijning de nietigheid van de dagvaarding/oproeping wegens niet naleving van de betekeningsvoorschriften dekt.

Advocaten 'consiglieri' van georganiseerde criminaliteit?

De verhoren van de parlementaire enquêtecommissie laten ook de integriteit van advocaten niet onberoerd.

Prof. H. van der Bunt, die op 7 september 1995 werd gehoord, heeft onderzoek gedaan naar 'verwijtbare betrokkenheid' van advocaten bij georganiseerde criminaliteit. Hij legde de enquêtecommissie uit dat hij onder 'verwijtbare betrokkenheid' het willens en wetens meewerken van advocaten aan de volvoering van misdadige activiteiten verstaat. Daarnaast vindt Van der Bunt dat er sprake is van verwijtbare betrokkenheid als advocaten het vermoeden hadden moeten hebben dat er iets niet klopte, vervolgens bij hun cliënt niet hebben doorgevraagd en toch hun diensten hebben verleend, in plaats van geweigerd. 'Verwijtbare betrokkenheid' hoeft volgens Van der Bunt geen strafbaar handelen te zijn. Van der Bunt zegt bij zijn onderzoek onder advocaten 25 gevallen van 'verwijtbare betrokkenheid' te zijn tegengekomen. Hoe hij daar dan achter was gekomen, wilde de enquêtecommissie wel weten. Van der Bunt heeft de navolgende bronnen vergeleken: het meldpunt ongebruikelijke transacties, waarbij ook gevallen zijn geregistreerd waarin notarissen en advocaten op een verdachte manier zijn betrokken bij financiële transacties, het lijstje van de heer Wilzing (die door de enquêtecommissie op 6 september 1995 werd gehoord en die beschikte over een in 1993 opgemaakte lijst bestaande uit 15 advocaten en notarissen die zouden zijn betrokken bij criminele activiteiten) en vermeldingen in de landelijke CID. Of Van der Bunt ook concrete voorbeelden kon noemen, vroeg de enquêtecommissie. Een voorbeeld uit de strafrechtelijke praktijk was een geval dat een verdachte die schoon schip wilde maken, zich na het bezoek van zijn advocaat op zijn zwijgrecht beriep. De advo-

caat zou zich hebben opgedrongen aan de verdachte en in feite in opdracht van iemand anders in de criminele organisatie, waarvan de verdachte deel uitmaakte, aan de verdachte het zwijgen hebben opgelegd. Een voorbeeld uit de civiele praktijk: een advocaat die persoonlijk enkele miljoenen guldens van een cliënt gaat 'afstorten' in Luxemburg.

Het blijft natuurlijk de vraag hoe hard de informatie van Van der Bunt - gelet op de door hem gehanteerde bronnen - is en in hoeverre de door hem vergaarde informatie berust op vermoedens in plaats van feiten. Naar aanleiding van de uitlatingen van Van der Bunt tegenover de enquêtecommissie heeft G. Spong in NRC Handelsblad d.d. 16 september 1995 geschreven dat het wel opmerkelijk is dat de Criminele Inlichtingen Dienst (CRI) spreekt over 10 à 15 gevallen en Van der Bunt over 25 en dat deze spreekt over 'harde' gevallen terwijl CRI spreekt over aanwijzingen. Spong is van mening dat er pas over een 'hard' geval kan worden gesproken indien de betrokken advocaat onherroepelijk strafrechtelijk is veroordeeld. Ook de advocaat verdient immers de bescherming van het mensenrecht c.q. grondrecht dat hij voor onschuldig moet worden gehouden totdat zijn schuld volgens de wet is bewezen.

Ook de Algemeen Deken van de Orde van Advocaten T. de Waard is op 19 oktober 1995 door de enquêtecommissie gehoord. Hij was van mening dat de criminaliteit de Orde niet binnendringt, maar constateerde dat de suggestie van betrokkenheid van de advocatuur bij de georganiseerde criminaliteit is gewekt en dat daarmee de gehele beroepsgroep in het discrediet is gebracht. De Orde

heeft met Justitie inmiddels afspraken gemaakt over een onderzoek van de rol van 'de 25 van Van der Bunt' en krijgt inzage in de gegevens. De Waard meldde ook dat hij niet zoveel kon met de kwalificatie van 'verwijtbare betrokkenheid' van Van der Bunt. Samen met het Openbaar Ministerie zal worden nagegaan - indien er al aanwijzingen zijn van laakbaar handelen - of er sprake is van strafbaar handelen dan wel van handelen dat tuchtrechtelijk dient te worden afgedaan.

Inmiddels is de Orde van Advocaten een cursus 'voorkoming betrokkenheid bij criminaliteit' gestart, waarin advocaten alert worden gemaakt op het gevaar van betrokkenheid bij criminaliteit, welke cursus in het kader van de verplichte Permanente Opleiding van Advocaten begin november 1995 is gestart. Tijdens deze cursus wordt aandacht besteed aan het fenomeen witwassen, de wetgeving op dit gebied, de door de Orde uitgevaardigde richtlijnen (zie deze rubriek DD 25 (1995) p. 284-285) en geldende procedures bij banken. Met name wordt behandeld hoe de uitwerking van de Orde-richtlijnen in de dagelijkse praktijk van het advocatenkantoor zijn beslag zou moeten krijgen, waarbij de relatie tussen advocaat en cliënt ruimschoots aandacht krijgt.

Kinderrecht en kindbescherming

a. Juridisch-organisatorisch aspect

Begroting

Aan de begroting 1996 voor het MvJ, K 24 400 hfdst. VI, wordt slechts het volgende ontleend. De beleidsontwik-